

sygn. akt I ACz 66/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Rusin

Sędziowie: SSA Barbara Górczanowska

SSA Jerzy Bess

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2013 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. A.

przeciwko J. M.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia powoda R. A. na pkt. II postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach, Wydział I Cywilny, z dnia 26 listopada 2012 r., sygn. akt I C 16/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

sygn. akt I ACz 66/13

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 14 lutego 2013 r.

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2012 r., sygn. akt I C 16/11, Sąd Okręgowy w Kielcach, Wydział I Cywilny, w pkt. I udzielił zabezpieczenia roszczeniu powoda poprzez nakazanie wpisania w dziale III księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kielcach dla nieruchomości położonej w miejscowości T., gmina M., składającej się z działek ewidencyjnych o numerach (...), ostrzeżenia polegającego na zakazie obciążania i zbywania wskazanej nieruchomości, a w pkt. II oddalił w pozostałej części wnioszek powoda o zabezpieczenie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że powód domaga się uznania za bezskuteczne w stosunku do niego trzech umów dotyczących nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), tj. warunkowej umowy sprzedaży z dnia 27 czerwca 2008 r. zawartej między G. M. a Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) sp. z o.o. w K. oraz zawartej w jej wykonaniu umowy przenoszącej własność z dnia 8 września 2008 r., a także umowy sprzedaży zawartej w dniu 22 stycznia 2009 r. pomiędzy Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym (...) sp. z o.o. w K. a J. M., tj. żoną G. M.. Na uzasadnienie tego żądania powód podał, że w dniach 15 maja 2008 r. i 30 maja 2008 r. udzielił G. M. dwóch pożyczek na łączną kwotę 220 000 zł. W związku z faktem, iż G. M. od dnia 2 kwietnia 2009 r. zaprzestał spłacania rat pożyczek powód wystąpił przeciwko niemu na drogę sądową i w rezultacie uzyskał przeciwko dłużnikowi nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Kielcach w dniu 20 lipca 2010 r., sygn. akt I Nc 47/10. Egzekucja przeciwko G. M. okazała się bezskuteczna, albowiem wcześniej dłużnik zbył odpłatnie należącą do niego nieruchomość na rzecz spółki PHU (...), z którą pozostawał w stałych stosunkach gospodarczych, następnie zawarł umowę majątkową małżeńską wprowadzającą ustrój rozdzielności majątkowej ze swoją żoną J. M., po czym żona dłużnika nabyła odpłatnie od

spółki PHU (...) nieruchomości uprzednio zbytą przez jej męża. Powyższe okoliczności przemawiają, w ocenie Sądu Okręgowego, za stwierdzeniem, iż roszczenie powoda oparte na regulacji art. 527 §1 k.c. w zw. z art. 531 §2 k.c. jest prawdopodobne. W szczególności, zdaniem Sądu I instancji, prawdopodobieństwa tego roszczenia nie podważa okoliczność, iż wymienione wyżej umowy miały charakter odpłatny, gdyż osoba trzecia uzyskuje korzyść majątkową w rozumieniu art. 527 k.c. także wtedy, gdy płaci za rzecz nabytą od dłużnika cenę odpowiadającą wartości rynkowej tej rzeczy, jak również fakt, że część kwoty uzyskanej jako cena sprzedaży została przeznaczona na spłatę wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie na opisanej wyżej nieruchomości, albowiem pozwanej nie udało się do tej pory wykazać ani wysokości wierzytelności przysługujących wierzycielom hipotecznym ani ich wymagalności.

Odnosząc się natomiast do sposobu zabezpieczenia roszczenia powoda, Sąd Okręgowy wskazał, iż nie jest dopuszczalne w ramach zabezpieczenia niniejszego powództwa zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko pozwanej J. M. z wniosku wierzycieli (...) sp. z o.o. w (...) S.A. w L., albowiem podmioty te nie są stronami niniejszego postępowania, a art. 755 §1 pkt. 3 k.p.c. zezwala jedynie na zawieszenie postępowania egzekucyjnego, którego uczestnikami są strony postępowania, w którym wniosek o udzielenie zabezpieczenia został zgłoszony. W rezultacie na uwzględnienie zasługiwał tylko wniosek powoda o zakazanie pozwanej zbywania i obciążania nieruchomości nabytej przez nią od spółki PHU (...). Nie ulega bowiem wątpliwości, że ewentualne zbycie tej nieruchomości przez pozwaną uniemożliwi powodowi przeprowadzenie z niej egzekucji i w rezultacie zmusi go do poszukiwania ochrony prawnej w kolejnym procesie wytoczonym przeciwko kolejnemu nabywcy tejże nieruchomości.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone w zakresie pkt. II zażaleniem przez powoda, który podniósł zarzut naruszenia przepisów art. 730¹ k.p.c. w zw. z art. 755 §1 pkt 3 k.p.c., którego wynikiem jest uznanie, że zabezpieczenie roszczenia powoda poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych z wniosków innych wierzycieli pozwanej nie jest dopuszczalne, a interes powoda w należyty sposób zabezpieczy nałożony na pozwaną zakaz zbywania i obciążania spornej nieruchomości.

W uzasadnieniu zażalenia powód podniósł, że nałożony na pozwaną zakaz zbywania i obciążania nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) nie doprowadzi do wstrzymania egzekucji prowadzonej z tej nieruchomości i w rezultacie nie zabezpieczy w dostatecznym stopniu roszczenia powoda. Tymczasem istota postępowania zabezpieczającego sprowadza się do zwiększenia skuteczność postępowania cywilnego poprzez zapewnienie, że pomimo upływu czasu koniecznego do rozstrzygnięcia sprawy możliwym będzie realne osiągnięcie celu tego postępowania. Powód zaznaczył także, że zawarty w art. 755 k.p.c. katalog sposobów zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych jest otwarty, a więc zabezpieczenie takiego roszczenia może nastąpić w każdy sposób, jaki stosownie do okoliczności będzie odpowiedni, tzn. zapewni uprawnionemu należytą ochronę, a z drugiej strony nie obciąży obowiązanego ponad potrzebę. Powód podkreślił również, że jest uczestnikiem postępowania egzekucyjnego, którego zawieszenia domaga się w ramach postępowania zabezpieczającego.

Powód wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż twierdzenie powoda, wedle którego jest on uczestnikiem postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod zbiorczą sygnaturą KM 1146/10, nie odpowiada prawdzie. Wydane w tym postępowaniu postanowienia komornika są bowiem doręczane powodowi tylko z tej racji, że w dziale III księgi wieczystej nr (...), na podstawie poprzednio wydanego przez Sąd I instancji postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z dnia 1 marca 2011 r., wpisane jest na rzecz powoda ostrzeżenie o prowadzeniu niniejszego postępowania. Doręczenie tych postanowień powodowi świadczy zatem tylko o tym, iż zdaniem komornika powód ma interes w uzyskaniu informacji o wszczęciu egzekucji ze wskazanej nieruchomości, nie zaś o tym, że uważa powoda za stronę prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

Odnosząc się natomiast do kwestii dopuszczalności zabezpieczenia roszczenia powoda poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych z wniosków wierzycieli pozwanej w zakresie, w jakim postępowania te dotyczą nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), wskazać należy, że o dopuszczalności takiego sposobu zabezpieczenia roszczenia nie może przesądzać sam fakt, iż wyliczenie sposobów zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych zawarte w art. 755 §1 k.p.c. nie jest wyczerpujące. Trafnie bowiem przyjął Sąd I instancji, że rozpatrując wniosek o udzielenie zabezpieczenia sąd winien brać pod uwagę nie tylko przeciwstawne interesy stron tego postępowania wpadkowego, tj. uprawnionego i obowiązane, ale również liczyć z tym, że wybór określonego sposobu zabezpieczenia może naruszyć słuszne interesy osób trzecich, które z racji nieposiadania statusu strony postępowania zabezpieczającego nie będą mogły w żaden sposób przeciwdziałać temu naruszeniu, w szczególności poprzez złożenie odpowiedniego środka odwoławczego albo wniosku o zmianę lub uchylenie zabezpieczenia.

Innymi słowy, stwierdzić należy, że zagwarantowanie realizacji celu postępowania zabezpieczającego, który sprowadza się do tego, aby przyszedł wyrok korzystny dla powoda mógł zostać efektywnie wykonany, nie może odbywać się kosztem osób trzecich, które nie są zaangażowane w toczący się spór. Tymczasem zabezpieczenie roszczenia, w sposób wskazany powoda, doprowadziłoby właśnie do nieuzasadnionego pokrzywdzenia wierzycieli pozwanej. Prowadzone przez nich postępowania egzekucyjne zostałyby bowiem zawieszono w zakresie, w jakim dotyczą one nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), przez co w zasadzie pozbawieni zostaliby oni możliwości zaspokojenia swoich roszczeń i jednocześnie nie dysponowaliby żadnym środkiem prawnym, dzięki któremu mogliby doprowadzić do zmiany takiej niekorzystnej dla nich sytuacji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c.